MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Euroopan parlamentissa kisa on kova ryhmien sisällä, ja jos siellä oikeasti halajaa saada äänensä kuuluviin, ei poliittinen populismi paljon auta. **RIIKKA PAKARINEN SUOMENMAASSA**

Eduskunnan on näytettävä kykynsä

Istuntotauolta maanantaina palanneella eduskunnalla on edessä viimeiset valtiopäivät ennen noin vuoden päästä pidettäviä eduskuntavaaleja. Valtiopäivien virallisia avajaisia vietettiin eilen tiistaina.

Eduskunnan puhemiehenä jatkamaan valitun Eero Heinäluoman (sd.) mukaan edessä olevat isot lakipaketit ja heikko taloustilanne enteilevät kansanedustajille vaikeimpia valtiopäiviä tällä vaalikaudella.

Heinäluoman näkemyksellä on vahva perusta. Eduskunta saa eteensä koko vaalikauden tunteita herättäneet kuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen sekä niihin liittyvän valtionosuusuudistuksen. Hankkeet ovat nosttattaneet vastustusta opposition lisäksi myös hallituspuolueiden sisällä.

Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien puheenjohtajat joutuvat paimentamaan ryhmiään tiukasti hallituksen esitysten taakse, koska edustajiin kohdistuvat kovat paineet vaalikentiltä.

Erityisesti hallituksen hinku pakkoliitoksiin repii hallituspuolueiden eduskuntaryhmiä. Ongelmia on tiedossa, vaikka hallitus on yrittänyt lieventää esitystään sillä, ettei pakkoliitoksia todellisuudessa ole kuitenkaan tarkoitus käyttääkään.

Taloustilanteen heikkeneminen edelleen on repäissyt railon hallituksen sisälle jo ennen maaliskuun budjettikehysriihtä.

Valtiovarainministeri Jutta Urpilaisen (sd.) pohdiskelu siitä, ettei hallitusohjelman edellyttämiä sopeutustoimia tehtäisikään täysimääräisinä, on ajanut pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) vaikeaan tilanteeseen. Pitäisikö viimeinenkin hallituksen talouspolitiikan ankkuri – velkasuhteen taittaminen laskuun – päästää irti?

Urpilaisen pohdinta on saanut tukea myös vasemmistoliitolta ja vihreiltä. Kokoomuksen ajamaa tiukempaa talouslinjaa tukevat RKP ja kristillisdemokraatit.

Urpilaisen irtiotto on ymmärrettävä, koska hänen asemansa SDP:n puheenjohtajana on puntarissa toukokuun alussa pidettävässä Seinäjoen puoluekokouksessa. Haastajaksi on ilmoittautunut tähän mennessä ammattiliitto PRO:n puheenjohtaja Antti Rinne.

Ennätyksellisen alhaisten kannatuslukujen lisäksi painetta SDP:n suuntaan lisää, että perussuomalaisten eduskuntaryhmä valitsi

Presidentti Sauli Niinistö muistutti kansanedustajia, että joukkoja johdetaan edestä.

tiistaina äänestyksen jälkeen uudeksi puheenjohtajakseen entisen paperimiehen ja vahvan ay-vaikuttajan Jari Lindströmin. SDP:n ay-siipi on arvostellut jo pitkään puolueensa unohtaneet tavallisen duunarin asian.

Eduskunnan kevätistuntokautta leimaavat myös toukokuussa pidettävät Euroopan parlamentin vaalit.

Valtiopäivät avannut tasavallan presidentti Sauli Niinistö muistutti johtavassa asemassa olevia kohtuullisuudesta ja oikeudentajusta sekä siitä, että pitää näyttää esimerkkiä. Jos johto ei näytä hyvää esimerkkiä, ei sitä voi presidentin mukaan vaatia muiltakaan. Joukkoja on johdettava edestä.

Presidentti muistutti, että julkisen talouden tasapainottaminen niin, että perusluottamus talouteen ja tulevaisuuteen säilyy, on vaativa tehtävä. Yhteiskunnan vakautta pitää presidentin mielestä varjella.

Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma uskoo, että kansalaiset hyväksyvät säästötkin, jos on nähtävissä, että ratkaisut kirpaisevat kaikkia, mutta jokaiselta pyydetään voimavarojensa mukaan.

Vaalikautta on tähän saakka leimannut suurten uudistusten valmistelu sekä talouden sopeuttamistoimet. Nykyisellä eduskunnalla on vuosi aikaa näyttää, pystyykö se säilyttämään presidentinkin edellyttämän perusluottamuksen talouteen ja tulevaisuuteen.

Johtajien näytettävä esimerkkiä.

Taipuu, vaan ei taitu

Maatilat ovat ympäristölleen ja rahoittajilleen luotettavia kumppaneita. Viime vuonna vain 47 maatilaa päätyi konkurssiin (MT 3.2.). Se on alle promille maatilojen kokonaismäärästä.

Kaikkiaan Suomessa tehtiin viime vuonna 3131 konkurssia. Vararikon yleinen todennäköisyys oli noin kymmenkertainen maatiloihin verrattuna – lähes joka sadas yritys lopetti taloudelliseen umpikujaan.

Konkurssi on rajuin tapa lopettaa yritystoiminta. Se tarkoittaa, etteivät yrityksen varat riitä maksujen ja velkojen kattamiseen. Konkurssin seurauksena joltakin jää aina rahansa saamatta.

Maatilojen vähiä konkursseja ei selitä alan taloudellinen tilanne, vaan yritystoiminnan erityisluonne. Viljelijä tekee kaikkensa välttääkseen vararikon, sillä sen seurauksena ei mene vain yritys, vaan myös talo ja tavarat. Lisäksi aiempien sukupolvien työ velvoittaa viljelijää – usein liikaakin.

Maataloudesta luopumisesta on kuitenkin tullut arkipäivää. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT ennustaa vuoden 2020 tilamääräksi 48 000. Se tarkoittaa, että lähivuosina joka päivä keskimäärin kolme maatilaa lopettaa tuotantonsa (MT 31.1.).

Jo vuosia jatkunut rakennemuutos johtuu maatalouden kireistä reunaehdoista. Ankarasti kilpaillut markkinat ja heikko kannattavuus ovat pakottaneet valitsemaan tuotannosta luopumisen ja yrityskoon kasvattamisen välillä.

Suuret investoinnit velkarahalla lisäävät konkurssien uhkaa myös maataloudessa. Yrittäjän osaamisen lisäksi ratkaisevaa on, ettei tuote- tai panosmarkkinoilla tule ikäviä yllätyksiä.

Maatalouden tuotteiden kysyntä on maailmalla nopeassa kasvussa. Maatilojen kannalta ratkaisevaa on, että kysyntä mahdollistaa myös kannattavan tuotannon.

Suomen kannalta taas ratkaisevaa on, missä määrin kykenemme tuottamaan oman ruokamme. Samoin se, onko maataloudesta luopuvilla perheineen ympäristön suomat edellytykset uudelle työlle tai yritystoiminnalle.

VIERASYLIÖ

Viljelijöiden työpäivät pidentyneet

Viime vuosina on julkaistu useita tutkimustuloksia, joiden mukaan maatalousyrittäjien jaksaminen ja alhainen työkyky ovat maatalouden huomattavia riskitekijöitä.

Tilastokeskuksen toteuttama suomalaisten ajankäyttöä selvittävä seurantatutkimus vuosilta 1987–1988, 1999–2000 ja 2009–2010 osoittaa viljelijöiden jaksamattomuuteen yhden todennäköisen syyn.

Kolmessa perättäisessä tutkimusosuudessa maatalousyrittäjämiesten työpäivät olivat selkeästi pisimpiä (vuosina 2009–2010 viljelijät tekivät 2 452 työtuntia vuodessa), muihin yrittäjiin (2 032 h/v), ylempiin toimihenkilöihin (1 734 h/v), työntekijöihin (1 685 h/v) ja alempiin toimihenkilöihin (1 527 h/v) verrattuna.

Viljelijät olivat ainoa ryhmä, jolla työtuntien määrä oli lisääntynyt edelliseen seurantatutkimukseen verrattuna.

Vuosien 1999–2000 ajankäyttötutkimuksen tulokset kertovat myös maatalousyrittäjänaisten työajoista.

Maatilojen naisten arkeen sisältyy usein erilaisten maatalaustyötehtävien lisäksi vaikkapa työlounaiden valmistusta ja arjen sujuvuuden järjestelyjä, mutta monilla myös yhteiskunnallisesti arvokasta lasten hoitoa ja vanhusten hoivaa.

Maatalous- ja kotitöiksi luokiteltavat työt kietoutuvat maatilalla yhteen, joten todellisen kokonaiskuvan saamiseksi on perusteltua laskea myös kotitöihin käytetty aika mukaan työaikaan. Näin laskien naisten työaika vuotta kohti (vuosina 1999–2000 yhteensä 3 602 h) oli vielä suurempi kuin maatiloilla työskentelevillä miehillä (3 163 h/v kotityöt mukaan lukien) samoina vuosina.

Työtunteja kertyy ja ahkeruutta arvostetaan

Viime vuosien rakennemuutos ja jatkavien maatilojen koon kasvu ovat koneiden ja laitteiden hyödyntämisestä huolimatta pidentäneet maatalousyrittäjien työpäiviä. Ajan epävarmuus lisännee ”varman päälle” ajattelua ja toimimista: tehdään itse pitkää työpäivää eikä hankita tilalle tavalla tai toisella apua työmäärän hallitsemiseen.

Ylimääräistä kuormitusta voi aikaansaada myös yhteiskunnassa lisääntynyt taloudellisten tekijöiden ja kustannustehokkuuden korostaminen. Samaan aikaan maataloudelta kuitenkin edellytetään yhä enenevässä määrin laadukkaiden tuotteiden lisäksi ympäristön vaalimista ja eettistä tuotantotapaa.

Nämä tavoitteet eivät ole aina mutkattomasti yhteen sovitettavissa.

Hannu Vesalan ja Kari M. Vesalan tutkimuksessa tulee esiin työn luonteen muuntuminen maatiloilla parin viime vuosikymmenen aikana.

Nykyisin maatilan hoidossa vaaditaan liikkeenjohdollista osaamista, EU-byrokratian hallintaa, markkinointia ja yrittäjyyttä. Osa kokee, että heillä ei ole valmiuksia näihin uusiin taitoihin tai he eivät koe niitä mielekkäinä.

Maatalouden arkeen sisältyy ainutlaatuisia positiivisia elementtejä.

Yrittäjyyttä korostetaan, mutta suurimmalta osalta viljelijöitä tuotteita ostaa vain yksi tai muutama asiakas. Tällaisessa tilanteessa viljelijän neuvotteluasema on hyvin vähäinen, eikä todellisia vaikutusmahdollisuuksia tuotteesta maksettavaan hintaan juuri ole.

Oman jaksamisen asiantuntija

Ihmisen ylikuormittuminen saattaa ympärillä tapahtuvien nopeiden muutosten ja taloudellisten vaatimusten takia jäädä toissijaiseksi seikaksi. Työhyvinvoinnin tutkijat ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että pitkään jatkuva työn vaatimusten ja ihmisen valmiuksien epäsuhta voi johtaa erilaisiin sairauksiin, kuten sepelvaltimotauteihin, diabetekseen, masennukseen sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksiin.

Siten jokaisen kannattaa seurata omaa vointiaan ja havahtua pysäyttämään keinolla tai toisella negatiivinen kehitysskulku.

Uupuminen kehittyy vähitellen siten, että siihen liittyy runsaan väsymisen lisäksi kyynistyvää ajattelua ja ammatillisen itsetunnon hupenemista.

Eri ammateissa uupuminen ilmenee eri tavoin. Maatalousyrittäjillä uupumus näyttäytyy erityisesti kyynistyneisyytenä ja alentuneena ammatillisena identiteettinä. Kyynistyneisyys näkyy työn ilon katoamisena sekä työn mielekkyyteen ja työn merkitykseen liittyvänä epäilynä.

Alentunut ammatillinen identiteetti taas ilmenee muun muassa pelkona siitä, etteivät työasiat pysy hallinnassa. Kyynistyneisyys saattaa korostua siksi, että ajan ilmiöt luovat sille otollista maaperää. Alentunutta ammatillista identiteettiä saattaa lisätä maatalouden alentunut sosiaalinen asema yhteiskunnassa.

Samuli Saarnin johdolla toteutetussa tutkimuksessa luonnehditaan maatalousyrittäjien arjen piirteitä: alhainen hallinnan tunne, huomattavat vaatimukset ja niukasti tukea. Osa viljelijöistä saattaa kokea perinteisen tuottajan roolin itselleen sopivammaksi kuin nykyisin korostettavan maatalousyrittäjän roolin.

Positiiviset palikat esiin

Maatalouden arkeen sisältyy kuitenkin ainutlaatuisia positiivisia elementtejä.

Työn myötä on mahdollista seurata vuodenaikojen kulkua, oman työn tulokset voi nähdä, hoidettavien eläinten kehittymisestä, tyytyväisyydestä ja hyvästä voinnista voi olla ylpeä. Yrittäjyys tuo arkeen vapautta suunnitella omaa ajankäyttöä. Maaseutu koetaan turvallisena ja viihtyisänä asuinympäristönä.

Suomalaisten työtyytyväisyyttä tutkittaessa tyytyväisimpiä työhönsä olivat hallinnollisissa johtotehtävissä työskentelevät, mutta toiseksi tyytyväisimpiä olivat viljelijät ja opetustyötä tekevät.

Maaseudun green care eli vihreä hoiva perustuu maaseudun myönteisiin, ihmisen hyvinvointia lisääviin ominaisuuksiin. Monet kuluttajat haluavat valita kaupassa kotimaisia tuotteita, ja viime vuosina kiinnostus lähellä tuotettuun ruokaan on lisääntynyt.

Valtakunnan huippukokki ja keittiömestari Hans Välimäki kertoi Maataloustieteen päivillä 8.1.2014, että sesonkiaikoina maukkaiden ravintola-annosten raaka-aineet ovat kotimaista alkuperää. Erityisesti hän muisti kehua suomalaisen voin laatua.

Ajan haasteista huolimatta positiivisista palikoista kannattaa koota itselleen ”voimavarapakki”. Ja haitalliseen kuormittumiseen kannattaa havahtua jo ”hyvän sään aikana”.

Vaativan ja tärkeän työn vastapainona omien voimavarojen palauttamiselle kannattaa varata aikaa, jotta maailman menossa säilyvät mukana myös positiiviset piirteet.

MARJA KALLIONIEMI
HANNU VESALA
HANNA RIITTA KYMÄLÄINEN
Kallioniemi on tutkija MTT Taloustutkimuksessa, Vesala on tutkija Kehitysvammaliitossa ja Kymäläinen on yliopistolehtori ja dosentti Helsingin yliopiston maataloustieteiden laitoksessa.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU VUORIKARI

Ole nätisti, Pojo-koira

”Älä heitä leluja keppejä tms koirille, se häiritsee paimentamista. Kiitos!” Näin lukee seinällä olevassa kyltissä.
Ylimääräisiä häiriöitä ei tarvita, kun vantaalaisen Bisan tilan Mosse-kissa opettaa nuorta Pojo-koiraa talon tavoille. Mossen käpälä heilahtaa vähän väliä opetusta tehostamassa.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: SUVI NIEMI

Vaeltajan laiha lompakko

Ympäristöministeri Ville Niinistö (vihr.) kertoi viime perjantaina, että uudet kansallispuistot tulevat Salon Teijoon sekä Etelä-Konnevedelle keskiseen Suomeen.

Julkistustilaisuudessa ministeri kertoi tutkimuksesta, jonka mukaan yksi kansallispuistoon sijoitettu euro tuottaa alueta-loudelle kymmenen euroa.

Ensi kuulemalta väitettä on vaikea uskoa. Kansallispuistoissahan pääasiassa kävellään. Se ei maksa mitään.

Lapin Käsivarren suurtunturit oli mukana, kun Metsähallitus selvitti sopivia alueita uusiksi kansallispuistoiksi.

Eräs Kilpisjärvellä haastattelemani matkailuyrittäjä kuvaili etelästä saapuvia kävijöitä näin: ”Vaeltajat tuovat etelän S-marketista ruuat, yöpyvät autiotuvilla, katoavat sitten kuin pieru tuuleen, ja lumi peittää ladun.”

Tunsin piston sydämessäni.

Minä olen juuri se vaeltaja, joka haluaa lomallaan elää mahdollisimman askeettista elämää. Kun tähän vielä lisätään synnynnäinen säästäväisyys, retkeilykohde ei minun roposistani juuri rikastu.

Kuljen jalkaisin, nukun teltassa tai autiotuvassa ja keitän trangialla pussipastaa.

Minä olen juuri se vaeltaja, joka haluaa lomallaan elää mahdollisimman askeettista elämää.

suvi.niemi@maaseuduntulevaisuus.fi

Matkamurkinat ostan mieluiten etukäteen, koska usean päivän vaelluksella ruokahuolto on pakko suunnitella huolellisesti. Mieluiten pakkaan rinkkani jo kotona, jotta tiedän, missä mikin tavara on ja paljonko kantamukseni painavat.

Luonnonsuojelu ja kuluttaminen ovat aatteina kuin yö ja päivä. Siksi on hieman outoa, että kansallispuistohankkeita markkinoidaan juuri lisääntyvällä kulutuksella.

Käsivarressa logiikka tuntui ontuvan pahemman kerran. Luontoa halutaan suojella liialta kulumiselta. Silti kävijöitä halutaan kasapäin lisää.

Metsähallitus perusteli asiaa niin, että kansallispuistossa kävijöitä voi ohjailla järjestyssäännöillä sekä reitein ja opastein.

Laitetaan siis ihmismassat ränneihin tönimään toisiaan eteenpäin. Näin tehdään hiljaisesta erämaasta hittituote!

Kansallispuisto on hyvä brändi, myönnän sen.

Metsähallituksen luontopalvelujen ylläpitämä verkkosivu Luontoon.fi on kätevä, kun retkeily houkuttaa, muttei tiedä, minne menisi.

En kuitenkaan ymmärrä, miksei yhtä lailla voitaisi brändätä valtion retkeily- ja erämaa-alueita.

Kun kesälomallani vaelsin Kilpisjärveltä Haltille Käsivarren erämaa-alueella, olin tyytyväinen, ettei reittiä ollut tehty liian helpoksi leveillä pitkospuilla.

Mielessä pyöri lähinnä pirullisia kirosanoja, kun rinkka selässä tasapainotteli kilometritolkulla kivistä rinnettä. Silti juuri se teki matkasta mielenkiintoisen. Pärjäsin kuin pärjäsinkin erämaassa.

Iän, mukavuudenhalun ja varallisuuden lisääntyessä minäkin olen alkanut innostua kuluttamisesta.

Viikon vaelluksen jälkeen on ihan mukavaa nauttia ravintolapöydässä täytteitä tursuava pitsa ja huurteinen olut.

Hotelliyö puhtaissa satiinilakanoissa ja lihasjumin lepyttely poreammeessa voisi tuntua varsin mukavalta laavujen kovien lavereiden jälkeen.

Ehkä me etelän reippailijat voisimme ihan silkkaa solidaarisuuttamme ottaa tavaksi suosia entistä enemmän paikallisia herkkuja ja palveluita, kun matkustamme kotimaassa.

Paikallinen väestö ansaitsee palkkansa, kun me nautimme palasta paikallista luontoa.

LEHTIKATSAUS

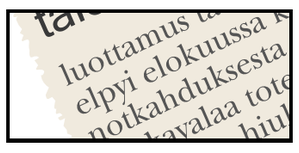

WWF:n kanta kaloihin ontuu

Lapin Kansa moittii norjalaisen kasvatuslohen 40 miljoonan kilon vuosikulutusta Suomessa. Samalla kotimaisen luonnonkalan kysyntä on hiipunut.

”Halvan, ulkomaisen kalan suosiota ei ole laskenut edes tieto siitä, että sen kasvattamiseen liittyy ympäristön kannalta arveluttavia piirteitä.

Kasvattamot lihottavat tuotettaan rehulla, jonka valmistamiseen tarvittava kala kalastetaan valtameriltä ylikansallisilla jättitroolareilla.

Ne ovat tuhonneet monista kehitysmaista perinteisen, pienimuotoisen kalastuselinkeinon. Lisäksi vuonoihin sijoitetuista kasseista karanneet kasvatit levittävät tauteja luonnonkaloihin.

Kassilohen voittokulun luulisi huolestuttavan ympäristöjärjestöjä, vaan mitä vielä.

WWF:n laatima kalaopas suosittelee yhä kotimaisen lohen boikotoimista, mutta jättää jokaisen kalansyöjän itsensä harkittavaksi, hankkiiko ruokapöytäänsä norjalaisbroileria vai ei.”

Työmiehellä kysyntää

Aamulehti kommentoi SDP:n johtajakisaa ja perussuomalaisten ryhmäjohtajan valintaa.

”Suomalaisella politiikan kentällä taistellaan nyt erityisesti työtä tekevän tai töittä jääneen miehen suosiosta.

Pro-ammattiliittoa johtava Antti Rinne on haastanut Jutta Urpilaisen kisaan sosiaalidemokraattien johtopaikasta.

Keskusteluissa on tullut selväksi, että sdp:n kannatusalamäen arvellaan johtuvan juuri työväestön pettymyksestä puolueen ja hallituksen linjaan.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmän puheenjohtajaksi valittiin maanantaina kymenlaaksolainen pitkän linjan paperityöläinen Jari Lindström. Hänen tieltään sai väistyä itäuusmaalainen Pirkko Ruohonen-Lerner, jota on pidetty puolueen puheenjohtajan Timo Soinin suojattina.”

Urheilijoiden olympiakisat

Turun Sanomat pohtii perjantaina alkavia Sotšin talviolympialaisia sekä Venäjän presidentin Vladimir Putinin että urheilijoiden näkökulmasta.

”Maailmalle halutaan välittää kuva modernista, tehokkaasta ja turvallisesta suurvallasta. Demokratia- ja ihmisoikeuskritiikki halutaan häivyttää olympiatulen mukana taivaalle.

Onnistuminen on Putinille äärimmäisen tärkeää. Kalliit ja pieleen menneet kisat kertoisivat kyvyttömästä hallinnosta – kenties jopa saavuttamattomista suurvaltahaaveista.

Perjantaina avattavat XXII talviolympialaiset ovat silti ennen kaikkea urheilijoiden kisat. Kisajärjestelyiden epäonnistuminen, turvallisuusongelmat tai poliittiset provokaatiot eivät palvele kenenkään etua – vähiten kisoihin vuosia valmistautuneiden urheilijoiden.”